

vrijeme toga građanskoga rata ote hrvatskomu kraljevstvu bosanski vojvoda Stjepan Vukčić Kosača, sinovac i baštinik vojvode Sandalja Hranića, gospodara gotovo čitave Humske zemlje, Krajinu između Cetine i Neretve s Omišem i poljičkom župom; no malo potom (početkom 1444.) ugrabi mu mletačka republika Omiš i Poljica ostavivši mu samo Krajinu. Tako bi Hrvatska na jugu konačno potpuno otisnuta od mora, dok su joj županije u nutrašnjosti pomalo preoteli bosanski kralj i njegove vojvode.

Veliki turski rat (1443—1444). Kralj Vladislav I. nije mogao da to spriječi, jer je u isto vrijeme ratovao s Turcima. Još u godini 1441. vojevao je novoimenovani erdeljski vojvoda, glavni kraljev savjetnik i vojskovođa Janko Hunyady u Erdelju tolikom srećom, da se je stalo pomišljati na opću vojnu protiv Turaka a sa ciljem, da se oni izbace iz Evrope. To su mišljenje zastupali živim riječima u prvom redu papinski poslanik kardinal Julijan Cesarini, pa bosanski kralj Stjepan Tvrtko II. i protjerani despot srpski Đorđe Branković. I odista zaključi ugarski sabor (u januaru 1443. u Budimu) rat, u kojem prodre kralj s vojvodom Jankom Hunyadyjem na čelu vojske sve do Zlatice nedaleko Sofije na podnožju Balkana (na Badnjak 1443.), pobijedivši u nekoliko odlučnih bitaka Turke. Ali sada prisili velika studen i oskudica hrane kralja Vladislava na povratak, za kojega bjehu Turci kod Kunovice nedaleko od Niša (početkom 1444.) ponovo tako snažno poraženi, da se još za same bitke od njih odmetnuše pokoreni Arbanasi sa svojim vođom Đorđem Skenderbegom Kastriotićem. Nato ponudi sultan Murat II. mir, koji bi sklopljen (13. jula 1444.) u Segedinu na deset godina. Sada se Srbija oslobodi turske vlasti, a despot Đorđe Branković povratu u svoju zemlju.

Ali tek što je mir bio potpisan, uze kardinal Julijan Cesarini nagovarati velikaše na nov rat tvrdeći, da prisege dane „nevjernicima“ ne vrijede. Tako je i opet došlo do rata, sve protiv savjeta despota Đorđa Brankovića, koji se ne htjede da pridruži Vladislavu na veliku srdžbu Janka Hunyadyja. Da se obide Srbija i teško prohodni Balkan, a i opet s namjerom, da se Turci istjeraju iz Evrope, krenulo je pod vodstvom kralja Vladislava i Janka Hunyadyja oko 16.000 vojske niz Dunav desnom obalom, pa onda skrene do Varne na Crnom moru. No ovdje joj dne 10. novembra 1444. zakrči dalje napredovanje sultan Murat s 40.000 momaka, a kako ju je zatekao